

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Ds K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Prof. Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Soler; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr C. Bouma, Zwolle; Dr K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr F. W. Groshede, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. G. Kunst, Arnhem; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, Gravenhage; Dr J. W. Marnefstein, Amsterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meijna, Groningen; Dr D. Postma, Burgersdorp (Zuid-Afrika); Dr J. G. Rullmann, Utrecht; J. Strikwerda, Dokkum; Dr J. Thijss, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; E. Visser, Arnhem; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielinga, Franeker; Mr J. A. de Wilde, Gravenhage.

Adres der Redactie:

Prof. Dr V. HEPP, Van Breestraat 14, Amsterdam.

Drukkers-Eligovera:

OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.
Tel. No. 58 — Postkorting No. 30000.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f7.50 en voor Nieuw-Indië f6.— per jaar.
Advertentie: 25 ct. p. regel. — Losse nummers f0.15.

INHOUD: Genot en geluk in den modernen tijd, IV (Slot). — Uit de Schrift: Reformatie en Hervormingsdag (Jesaja 66:8). — Kerkelijk Leven: Synode-Indrukken, IX. — Lede, idium en Kunst: Twee nieuwe Marië-Hers-beelden. — Het Boek van de Week. — Opvoeding en Onderwijs: „Opbouw”. — Uit de Buitenlandse Kerken. — Perschoon. — Generale Synode te Groningen. — Correspondentie. — Kerknieuws.

GENOT EN GELUK IN DEN MODERNEN TIJD. IV. (Slot.)

Genieten op zichzelf is geen zonde. Heeft God niet alle ding schoon gemaakt? En had Hij den mensch niet zoo geschapen, dat deze de vreugde der wereld, waarop zijn diepste zieleven harmonisch reageerde, bewust kon indrinken? Toen was alles genot, omdat er vrede was in het hart, omdat de zonde niet verscheurde, omdat er een rusten was in God, en een zich verblijden in Zijne gedachten, die Hij in de werken Zijner handen had geopenbaard.

Wat een droeve verwoesting heeft de afval van God teweeggebracht. Doornen en distelen brengt de aarde voort, en de akker des harten desgelijks.

Nu heeft God, in zijn groote ontferming, door zijn gemeene gratie de doorwerking van den vloek over wereld en mensch nog gestuit en geremd.

Wat is er nog betrekkelijk veel te genieten op de aarde, in het leven van den mensch.

Onverdeeld is de vreugde nooit; vluchtig blijft alle genot; de alsen der zonde verbittert het schoonste en rooft de volle bevreemding. Ook van het edelst genot geldt het: niets is er daar ik in kan rusten.

Maar toch, als ge de H. Schrift opent, dan wordt er schier op iedere bladzijde gesproken van de regeningen, die de Schepper aan het schepsel bereidt.

Paulus schrijft aan Timotheüs dat God alle dingen rijkelijk verleen om te genieten.

En de wijze Prediker te Jerusaleem, die zoo scherp het ijdele der vergankelijke dingen teekent, hij roemt toch het genot als een rijke gave van den Vader in de hemelen.

„Is het niet goed voor den mensch — zoo vraagt hij, dat hij ete en drinke, en dat hij zijn ziel het goede doe genieten in zijnen arbeid? Ik heb ook gezien dat zulks van de hand Gods is.”

Daarom wekt hij op het goede te genieten ten dage des voorspoeds. En welk een schoon leven teekent hij ons wanneer hij het genot verduidelijkt voorstelt in de weelde van een gelukkig huwelijk: „Geniet het leven met de vrouw die gij liefhebt”.

Men mag er den modernen mensch dan ook geen verwijt van maken dat hij sterk naar het genot verlangt. Veeleer ligt in dat verlangen een prediking van 't menschen koninklijke afkomst, een naglimp van de weelde, waarin ons geslacht eenmaal deelde. Zelfs in de dolste jacht naar genot werkt nog, zij het onbewust, een heimwee naar het verloren paradijs. En de vreugdebeker dien de arme, moedgedachte menschen van onzen tijd zoo gretig drinken, moet hun maar al te vaak het narcotium zijn, dat hen zachtjes in den slaap van het onbewuste wiegt, zoodat ze hun leed niet gevoelen, of de injectie, die de schrijnende pijn van het ongetrooste hart moet verdrijven.

Maar het diep-zondige ligt hierin dat de mensch die normale aandrift tot genot kunstmatig prikkelt tot genot-zucht en genotzucht — en daarbij van de gaven niet opziet tot den Gever, noch langs de schoone lijnen der genieting zijn ziel in aanbidding tot zijn Schepper opheft. Zoodoende wordt hij steeds armer in plaats van rijker — in weerwil van al zijn weelde, zijn cultuur, zijn verfijnde techniek en de verruiming van zijn genotsmogelijkheden.

Zijn genieten is vergald, hij heeft een geurige bouquet rozen, maar ze zijn van den levenswortel afgesneden — ze verflensen; het genot is bezig te sterven.

De spelen der ziel staan niet afgestemd op de woorden van den Eenwige en dus ook niet op het lied dat in alle ding ruischt tot Gods eer.

Daarom is er in onze genieting-vollen tijd één ding zoo schaarsch als radium, namelijk *geluk*; want geluk is er alleen als er *vrede* in het hart is, als we ons met God in Christus verzoend weten, als er een goddelijke strijd aangeboden is tegen het kwaad in ons hart en leven, als we, uit het geloof gerechtvaardigd, vrede hebben bij God door onzen Heere Jezus Christus.

Dit hebben wij aan den cultuurmensch van onzen tijd

te prediken zonder hem te sporen, en dus met groote barmhartigheid, want alleen de waarheid uit God maakt vrij.

Als die mensch zichzelf en zijn genot eerlijk beschouwt, dan moet hij erkennen dat de beschaving hem wel *rijk* heeft gemaakt maar dat hij zich, in weerwil daarvan, toch steeds *armer* gevoelt.

De genietingen zijn vermeerderd — maar het fijne aroma gaat, door de veelheid, van elk genot apart af — en dat echte, dat diepe, dat levensvolle — dat is er toch het eigenlijke van, de room van de melk.

Zoo wordt alle genot tot een grijze, toonloze oppervlaktigheid, tot een leeg verveelheid.

Dat is de groote kwaal van den oververzadigden mensch: de grauwe verveling, die de dochter is van de veelheid der genietingen.

Het moderne leven — zoo schreef onlangs l'illustration — en die kan het weten — geeft maar één diepe vreugd: die van het initiatief, de vermetelheid, van het zware werk, en het succes van de weinigen, die er in slagen iets nieuws te scheppen, nieuwe banen te wijzen aan de industrie, aan den handel, aan de kunst, de literatuur of de wetenschap.

Maar slechts voor zeer weinigen is op dit gebied een schitterende rol weggelegd.

Onze tijd deelt het genot uit aan velen, aan iedereen, maar geluk, zelfs in dezen natuurlijke zin, slechts aan enkelen.

En de wereld wordt ontevredener naarmate alle wenschen worden bevredigd, *precies* als hij een verwend kind, dat geblazeerd is van genot, waar de duizende paartjes naar hunkeren.

Zoo verliest de oude beschaving, democratisceert zich, ontdekt zich van alle metaphysiek, stelt zich tevreden met gemak, genot, wat de gezondheid kan dienen, de lusten bevroeden en wat den weg ontsluit naar bezit, omdat bezit niet meer beteekent *macht*, maar *genot*.

Daarom behoeven we het ook niet al te tragisch te nemen met het verlangen naar revolutie, dat zich allereergsten vertoont. Dit is het sterkst waar de vreugden der cultuur door de groote massa het minst worden gekend en genoten. Denk maar aan Rusland. Zoodra zij metterdaad doorwerkt, laat zij de groote massa profiteren van de lusten des levens die voor geld te koop zijn, en daarmee rent zij zichzelf tot stilstand toe. Want van het moderne, industriële systeem, gebaseerd op de evenwichtige verhouding van kapitaal en arbeid, profiteert juist het meest de groote massa, die opgeroepen wordt om het te verwoesten, en alzoo de kip te slachten die de gouden eieren legt.

Ook in dezen vorm laat het moderne leven ons zien dat wie God verlaat smart op smart te vreezen heeft.

Maar laten wij zelf als christenen de groote les van dezen gespannen tijd verstaan.

Wat is er ook onder ons en in ons hart vaak een ongebreidelde verlangen naar genot, maar uitspanning, naar vrijheid, naar stoffelijk goed, naar levensvreugden.

Laten we nooit vergeten dat dit alles slechts zeer betrekkelijk waarde heeft.

Als productieve vernieuwing geluk kon geven, dan was de wereld één Eldorado.

Maar de kwaal der ellende, die het gevolg is van de zonde, verergert met den dag. Men gewent zoo spoedig aan elke levensweelde, men kan haar niet meer missen, zij assimileert zich; weldra voelt men zich even arm als tevoren, zelfs armer.

Geen oecoonoom kan dit kwaad verhelpen, want het is slechts in schijn maatschappelijk.

Het zit dieper.

Het zit in de ziel, die geen vrede met God heeft, die ongetroost, die zonder geloof is, en zelf wel gevoelt dat zij zich niet met het grootmenschenpeelgerei der wereldsche dingen evenmin laat vrolijk maken, als het zieke kind zich laat troosten met het mooiste speelgoed, waar het slechts even de koortsig-klamme hand naar uitstrekt.

Er is geen waar genot zonder geluk.

En er is geen waarachtig geluk zonder Christus.

Dit moeten wij beleven door het geloof.

Dit moeten we zelf zoeken door genade. Maar dit moeten we aan de wereld toonen en het haar, de arme, ook zeggen, opdat ze de gebroken bakken harer schijnvreugde verlate en met ons kome tot de bron van het geluk, Christus.

Dan mogen we zeker onze wijngaarden bouwen en de vrucht daarvan genieten.

Dan weten we dat er ook, ja vooral, vreugd is, genot, verheffing des geestes *in den arbeid* zelf, dat uitspanning alleen iets is als er inspanning aan voorafging, gelijk rust en slaap haar waarde ontleenen en haar kracht aan het werk en de dagtaak, die ze noodig maken.

Zoo alleen kan genot worden geheiligd als we er God in danken die ons in Christus alle ding nog rijker verleent om te genieten.

Vergeet dat woord niet: *verleenen*, 't is maar tijdelijk. Ook het genot des levens. Alleen de ware schat blijft, het geloof, en het beste deel, de eenheid in Christus, de erve der heiligen in het licht. Alle genot hier op aarde is sterreglans, het kondigt aan den dageraad van het geluk, de Zon des heils, Christus. Als ons hart zich op die beloften richt, wat wordt het leven ons dan rijk en schoon. Dan jagen we niet in onstuimige vaart langs de breede heirbanen van het aardisch geluk. Dan zijn we tevreden met het teug voor teug, aandachtig en dankbaar indrinken van den beker, dien God ons op de hand zet, ach misschien zoo'n klein bekertje, maar van God ons gegeven, en waarvan het drinken dat fijn aroma doet proeven dat *zegen* heet. Dit alleen geeft geluk.

En we zeggen het, onze rust en onze vreugd in God zoekend, temidden van de gespannen jacht van het moderne leven, den dichter bij Gods gratie na:

Lijf al den schat van 't groote wereldronde
Is nooit die vreugd in mijn gemoed gerezen
Die 'k steeds in tw. getuigenissen vond,
Door mij betracht en andren aangeprezen.

F. C. M.

UIT DE SCHRIFT.

Reformatie en Hervormingsdag.

Zou een land kunnen geboren worden op een eenigen dag? Zou een volk kunnen geboren worden op een eenige reis? Jesaja 66:8.

Men wijst 31 October aan als den Hervormingsdag.

Menschen hebben nu eenmaal behoefte aan een datum.

De datum leent zich zoo geschikt als kapstok voor het geheugen.

Och wie bij dien datum en de gebeurtenis op dien datum blijft staan, ziet de breedte en de diepte van het werk Gods niet.

Zou ook een land kunnen geboren worden op een eenigen dag? Zou een volk kunnen geboren worden op een eenige reis?

Ofschoon het geestelijke werk Gods niet zelden in sneller tempo voortschrijdt dan het natuurlijke, ofschoon, als Sion weeten krijgt en tegelijk meer zonen worden gebaard dan er ooit legelijk in den burgerlijken stand worden ingeschreven, ofschoon de reformatie dikwijls niet zulk een tijdsruimte vraagt als de formatie en deformatie, op één dag gaat het niet.

31 October is dan ook niet meer dan een hulpmiddel voor vergetelijke kinderen der Reformatie.

31 October is weinig anders dan een „ezelsbrug” om zich het werk des Heeren in de 16de en 17de eeuw eenigszins scherp te herinneren en het opzettelijk te gedenken.

Niet, dat wij de geloofsdaad van Luther, welke hij op dien datum verrichtte, zouden willen verkleinen.

Dan zouden wij verkleinen het werk Gods, dat door zijn hand geschiedde.

Maar op dien eenigen dag kwam de Kerkhervorming niet tot stand.

Het is zelfs de vraag of wat Luther toen bestond wel waarlijk kerkhervorming mocht heeten. Reformatie was het zeker.

Maar, aan die reformatie waren reeds tal van reformatische daden voorafgegaan.

De reformatie doorliep ook in Luther zelf een proces.

Zeker, de daad van 31 October was brandstichting.

Heinde en ver zag men de vlammen.

Het volk liep naar buiten om den vuurgloed

aan den kerkelijken hemel waar te nemen. Vonken spatten over. De brand breidde zich uit.

Maar het moeilijkste kwam voor Luther nog. En zijn reformatie werd nog opnieuw gereformeerd door Calvijn. En na Calvijn moest de reformatie weer voortgezet, hier te lande door den strijd tegen de Remonstranten.

De reformatie was pas afgeloopen toen... de reformatie intrad.

Zou ook de kerk kunnen gereformeerd worden op een eenigen dag? Zou ook de gemeente kunnen herboren worden op een eenige reize?

Houd den hervormingsdag als datum in eere! Maar vier hem niet alsof hij aan de gansche reformatie het licht schonk.

De hervormingsklanken op 31 October zijn vaak zoo valsch.

Zij doen u dikwijls aan, alsof het gedragen „Een vaste Burcht is onze God“, doorbroken wordt door een wilden, dronken Jasz-band.

Het „wij gaan ten hemel in“ wordt soms op den voet gevolgd door het „wij gaan de wereld in“. De reformatie heeft immers plaats gehad?

Daarmee zijn we toch klaar? Klaar?

Ziel, houd u ver van dit gedoe!

Met de reformatie uwer kerk zijt gij nooit klaar.

Vraagt de eerste reformatie een tijdperk, de voortgaande reformatie, welke daarna komt, vordert al de eeuwen, welke de kerk nog van Christus' wederkomst scheiden.

Alleen door de zich steeds reformeerende kerk kan de bede geslaakt: Kom haastig, Heere Jezus! Daarin is zij gelijk aan de zich altoos reformeerende ziel.

Wat verlangen zoudt gij hebben naar uw Jezus, indien gij wel een eerste bekeering gekend hadt, maar de doorgaande bekeering u zou hebben ontbroken?

Slechts voortgezette reformatie doet u, o ziel, en doet de kerk des Heeren juichen: „wij erven koninkrijken“.

HEPP.

KERKELIJK LEVEN.

Synode-Indrukken.

IX.

De Bijbelvertaling III (Slot).

Na drie argumenten tegen het voorstel-Leiden inzake een verbeterde bijbelvertaling besproken te hebben, willen we er nog een paar onder de oogen zien.

Een vierde argument dan luidde, dat ons Gereformeerde volk met alle zielevezelen gehecht is aan de Statenvertaling.

Zul geen argument maakt indruk.

Het is volkomen waar, dat opvolgende generaties van Gereformeerden hun troost hebben geput uit, hun leiding hebben ontvangen van onze Statenvertaling.

Het kan dan ook niet verwonderen, dat de Statenvertaling hun lief is geworden.

Maar zou ons Gereformeerde volk die vertaling meer liefhebben dan de Schrift zelf?

Er kunnen er zoo gevonden worden.

Doch de kern van ons Gereformeerde volk is daarvoor te godvruchtig.

Zij buigen voor het Woord des Heeren omdat het 's Heeren woord is. En zij kennen dat woord alleen uit een vertaling.

Zoodra hun echter blijkt, dat een vertaling op meerdere plaatsen onzuiver is, dan kunnen zij die plaatsen niet langer als 's Heeren woord aanvaarden.

En waar zij dan met den psalmist betuigen: „In God zal ik het woord prijzen, in den Heere zal ik het woord prijzen“, daar moet bij hen het verlangen rijzen om ook op die plaatsen het zuivere woord des Heeren te kennen.

Al zouden dan die plaatsen in de Statenvertaling nog zoo dierbaar klinken, de waarheid Gods gaat hen bovenal.

Een gebrekkige, den zin niet juist weergevende vertaling te verkiezen boven een juiste, omdat de eerste zoo oud en eerbiedwaardig is en het gevoel zoo lieflijk aandoet is (men moge er nog zoo over toornen, dat in dit verband zulk een krasse uitdrukking gebruikt wordt) valsch konservatisme.

Het is eigenlijk nog erger.

Het is (wij schrijven dit alleen tot opscherping der broederlijke liefde) het is voor de teeders konscientie afgoderij.

Ook hier wenkt het beeld onzer trouwe vaders.

Ook zij zagen zich geplaatst voor het geval, dat velen aan een bestaande vertaling als verkleefd waren.

De invoering van de Statenvertaling heeft dan ook heel wat voeten in de aarde gehad.

Toch meenden de Dordtsche vaders hiervoor niet te mogen wijken.

Zij vingden aan met een betere vertaling en zetten door.

Zij zagen niet angstvallig hen naar de oogen, die niet beter wisten.

Wie dit thans wel doen, hebben zich voor het vrome voorgelacht te schamen.

Hun houding ligt niet alleen niet in de lijn van de Synode van Rotterdam in 1917, maar ook niet in die van de Synode van Dordrecht in 1618, 1619.

Ook wij beschouwen de Statenvertaling als een kostelijk erfgoed.

Wij willen haar niet slechts als curiosum uit het verleden bewaren, maar haar nog in het heden gebruiken.

Wij persoonlijk (we hebben dit reeds meermalen doen uitkomen) zijn dan ook voorstanders van een herziening der Statenvertaling en niet van een geheel nieuwe vertaling.

Onze Statenvertaling mag o.i. niet afgedankt, maar dient verbeterd.

Er blijve behouden, wat eenigszins naar den toets van den oorspronkelijken tekst behouden kan worden.

Maar wat er onjuist in is, moet worden verwijderd.

Mocht een ziel daaraan gehecht zijn, dan moet ze ervan worden losgesneden.

Want dan zou zij zich gehecht hebben aan eens menschen woord en niet aan Gods Woord.

Dat mag de kerk des Heeren niet toelaten.

O, dat men het toch leerde inzien: bij een verbeterde bijbelvertaling gaat het ten laatste hierom: doet de afgoden uit uw midden wege!

Wie zich op het standpunt stelt: ons volk is zoo aan de Statenvertaling gehecht, zal dat argument telkens opnieuw kunnen aanvoeren.

Niet maar in 1927, maar ook in 1957 en zijn kinderen of kindskinderen zullen er zich van kunnen bedienen in 2007, indien althans de wereld nog zoo lang staat.

Daarmee kan men altijd wel de verbetering pogen tegen te houden.

Zoolang ons Gereformeerde volk niet anders dan de Statenvertaling kent, zal het daaraan wel gehecht blijven.

Wij twijfelen er niet aan of dit argument is ernstig bedoeld.

Maar het mag niet ernstig genomen.

Het mag niet om der waarheid, om 's Heeren Woords wil.

Over een vijfde argument zullen we maar haastig heenstappen.

We willen erkennen (wij schrijven hier immers indrukken?), dat dit ons zeer heeft gedaan.

Het was van dezen inhoud: de drang naar een verbeterde bijbelvertaling komt voort uit een zeker intelektualisme.

Volledigheidshalve zij hier vermeld, dat hij, die dit argument te berde bracht, eraan toevoegde: ik weet niet goed, hoe ik het moet uitdrukken.

Hij bedoelde het wel wat anders.

Maar hij zei het zoo.

En waar wij naar de bedoeling niet kunnen gissen, maar alleen op het verder uitgewerkte argument hebben af te gaan, daar kunnen wij niet anders verklaren, dan dat deze tegenstander van het voorstel-Leiden dit had moeten uitschakelen tot tijd en wijle hij de passende uitdrukking voor zijn bedoeling had gevonden.

De drang naar een verbeterde bijbelvertaling is intelektualistisch?

De behoefte om eerbiedig te hooren niet naar wat menschen er te goeder trouw van gemaakt hebben, maar naar wat God werkelijk spreekt... intelektualistisch?

De gehoorzaamheid aan de vermaning om te luisteren naar wat de Geest (en niet een geest) tot de gemeenten zegt... intelektualistisch?

Als schapen te willen betten op de stem van den Goeden Herder en op de Zijns alleen... intelektualistisch?

Neen, daar zit juist waarachtige mystiek in.

De mystiek, die al haar wortelen wil slaan in het woord.

Mystiek en woord zijn niet te scheiden.

Maar zal de mystiek zuiver blijven, dan moet ze ook hebben het zuivere woord.

De bedoelde tegenstander van het voorstel-Leiden heeft onze grootste sympathie.

Dit mag ons echter niet beletten het uit te spreken, dat hij met dit argument tegenover de voorstanders veel, veel te ver is gegaan.

Hij heeft hen getroffen op een der gevoeligste plaatsen van hun geloofsleven.

En dat onverdiend.

Het argument, dat nog het meest klemmend kon heeten, kwam achteraan.

Dezelfde mannen, die voor een verbeterde vertaling zouden hebben te zorgen, zijn nu bezig aan den voorarbeid. Haal hen van dit werk niet af. Zij kunnen immers geen twee dingen tegelijk doen? Zoo pleitte men.

Oppervlakkig valt hiervoor wel wat te zeggen.

Toch... het was de vraag niet of deze mannen nu reeds een verbeterde vertaling wilden bezorgen, maar of zij onderzoeken wilden, of thans niet de tijd gekomen was om zulk een verbeterde vertaling op te stellen en zoo ja, of zij daarvoor regelen wilden formuleeren.

Voor dat onderzoek was hun een tijd van minstens twee jaar gegund.

Daarom behoefde heusch den verderen voorarbeid niet te lijden.

Ook hebben wij vroeger reeds niteengezet, hoe

zelfs verbetering der bijbelvertaling en voltooiing van den voorarbeid zonder veel tijdverlies kunnen samengaan.

Maar het opmerkelijkste is wel dit, dat de bedoelde mannen wel tijd hebben voor medewerking aan een eventueelen nationalen bijbel, uitgaande van het Nederlandsche Bijbelgenootschap.

Wij duiden hun de medewerking daaraan volstrekt niet euvel.

Ieder van hen zij in zijn gemoed ten volle verzekerd.

Maar dit mag toch zeker wel gekonstateerd, dat een zgn. nationale bijbel niet ligt in de lijn van 1917.

Het rapport van de Synode van Rotterdam sprak uit, dat een vertaling „reeds ernstige bezwaren kan medebrengen, zoodra de vervaardigers niet met beslistheid de inspiratie der Schrift belijden en in het algemeen, wanneer zulk een vertaling niet de kerkelijke keur heeft ontvangen“. En op de principiele kwestie „of de herziening der Bijbelvertaling eene zaak is ten aanzien waarvan de geïnstiteerde Kerk een roeping heeft te vervullen“, wordt bevestigend gemiddeld.

Onder dit rapport staan ook namen van exegeten van professie, de hoogleeraren F. W. Grosheide, A. Noordtzy en J. Ridderbos.

Volgens hen is het alzo reeds uitgemaakt, dat de zoogenaamde „nationale bijbel“ ernstige bezwaren kan medebrengen.

Want het is van genoegzame bekendheid, dat niet allen, die aan dien „nationale(n) bijbel“ medewerken, met beslistheid de inspiratie der Schrift belijden.

Natuurlijk matigen wij ons niet het monopolie van „kijken“ aan.

Maar wij voor ons hebben er dezen kijk op, dat deze „nationale bijbel“ nooit de keur van onze kerken zal ontvangen en nog minder er bij ons Gereformeerde volk zal ingaan.

Daarom bejammeren we het — bij alle hoogachtung van hen uit onzen kring, die daaraan meedoen — dat daaraan tijd en kracht verspild wordt.

Hooveel beter konden beide — tijd en kracht — worden besteed aan een eigen vertaling.

Daarom ook dit laatste argument, hoewel het relatief het sterkst is, is toch innerlijk zwak.

Het voorstel-Leiden vond ook warme verdedigers.

De grijze professor Lindeboom beijverde zich met verschillende fouten in de Statenvertaling aan te toonen.

Professor Honig merkte zeer ter snede op, dat in Zuid-Afrika, waar de krachten nog minder talrijk zijn dan ten onzent, een vertaling in bewerking is, waarbij niet eenvoudig het Hollandsch wordt omgezet in het Afrikaansch, maar waarvan de oorspronkelijke tekst ten grondslag wordt gelegd.

Ook wij zeiden, wat we meenden te moeten zeggen.

Het heeft niet mogen baten.

Maakten dan de zes argumenten, boven ontleed, zooveel indruk?

Wij gelooven het niet.

Het debat viel o.i. op een ongelukkig moment.

Op het gelaat der Synode teekende zich zekere moeheid af.

Men zag waarschijnlijk tegen den berg van arbeid op, die na de aanneming van het voorstel-Leiden wel niet binnen de drie jaar, maar later, oprijzen zou.

Het voorstel van onderling Van Beeck Calkoen leverde de proef op de som.

Het ging nog minder ver dan het voorstel-Leiden.

Het vroeg slechts, dat er Deputaten zouden worden benoemd, „die nagaan, welke resultaten de arbeid ter voorbereiding der overzetting der Heilige Schrift en welke vrucht deze arbeid heeft voor de kerken“. Hier werd dus nog minder verlangd dan één spijker met een kop.

Toch kon zelfs dit minimum geen genade vinden.

Zij, die de Synode niet hebben meegemaakt, kunnen voor zulk een geestesgesteldheid geen verklaring vinden.

Men heeft mij gevraagd: maar waarom hebt gij het bij éénmaal spreken gelaten, waarom hebt gij er niet op aangedrongen van repiek te mogen dienen, waarom hebt gij niet volgehouden?

Laat ik hierop mogen antwoorden: het aanvoelen van de moeheid, waarin de Synode op dat oogenblik verkeerde, deed mij dit als niet raadzaam voorkomen.

Toen de voorzitter voorstelde na de eerste ronde dadelijk tot stemmen over te gaan, werd dit van onderscheiden kanten gretig aangegrepen.

Men voelde het gevaar niet, dat achter de verwerping van het voorstel-Leiden school.

Was dit voorstel aan de orde gekomen na het debat over den „uitbouw“ der belijdenis, het ware waarschijnlijk een geheel ander lot beschoren geweest.

Wat echter na de verwerping van het voorstel-Leiden ons zoo goed deed, dat, hoewel dit met groote meerderheid van stemmen geschiedde, verschillende Synode-leden ons verzekerden, dat zij dit besluit diep betreunden.

Men kon het merken: het ging hun aan het hart.

Wij voor ons verzekerden onmiddellijk, dat wij

met v...

onze C...

In c...

ernstig...

nen h...

Wij...

in dit...

Reco...

voor...

Onze...

met di...

Zelfs...

de ma...

komen...

Ds I...

Th...

sch...

moet...

Zelfs...

putat...

Zoc...

ter s...

of be...

een s...

over...

het w...

jaren...

delig...

Kor...

en ge...

van...

Staten...

heeft...

om z...

men...

gaan...

stellen...

Nie...

verbal...

treffe...

boren...

voor...

goed...

en in...

inksp...

aange...

moet...

op be...

Men...

en ze...

Leids...

Nat...

de S...

den n...

Zulke...

Inde...

paardje...

Het...

gedacht...

Da n...

Niets...

het ge...

Op d...

Gods...

Het z...

Zoo i...

Het...

dezer...

Maar...

kerke...

Het...

moethe...

Het z...

zijner...

Naar...

verschil...

van eer...

mansch...

derland...

een Au...

worden...

ook; als...

het No...

slechts...

serie, d...

die, in...

uitgaver...

publiek...

Tot d...

kendhe...

sche St...

sieben...

des alt...

gevestig...

ken zijn...

in vert...

alle bij...

die ook...

handel...

Bijna...

Diers a...

voortref...

al eenij...

was vo...

ligt het...

op de...